

# Εντυπώσεις από το TUG2000

---

Απόστολος Συρόπουλος

28ης Οκτωβρίου 366

671 00 ΞΑΝΘΗ

*apostolo@obelix.ee.duth.gr*

## Abstract

The annual T<sub>E</sub>X Users Group meeting is the most important event in the world of digital typography with T<sub>E</sub>X. The author, thanks to a generous bursary from the TUG Bursary Committee, had the chance to attend this year meeting which took place in Oxford, U.K., from the 12th of August until the 16th of August 2000. This text is a report of all major events that took place as well as a brief description of the most important talks—at least in the author's view.

## 1. Γενικά

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος έλαβε χώρα το ετήσιο συνέδριο του T<sub>E</sub>X Users Group στην Οξφόρδη του Ενωμένου Βασιλείου από τις 12 ως τις 16 Αυγούστου. Ο συγγραφέας του παρόντος είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει τις εργασίες του συνεδρίου, αλλά και να παρουσιάσει μια εργασία που σχετίζεται με ένα πρόγραμμα το οποίο επιτρέπει την εύκολη δημιουργία γραφικών μέσω του πακέτου μακροεντολών P<sub>l</sub>A<sub>T</sub>E<sub>X</sub>. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι ο συγγραφέας είχε την τύχη να παρακολουθήσει το συνέδριο επειδή έτυχε οικονομικής ενισχύσεως, από την επιτροπή υποτροφιών του TUG, η οποία κάλυψε τα έξοδα διαμονής, μεταφοράς και εγγραφής στο συνέδριο. Για τον λόγο αυτό θέλω να ευχαριστήσω την επιτροπή υποτροφιών του TUG και ειδικά τον Phil Taylor για τις χρήσιμες συμβουλές του.

## 2. Το συνέδριο

Το συνέδριο ξεκίνησε με μια ομιλία της Mimi Jett, προέδρου του TUG, στην οποία καλωσόρισε τους συνέδρους και ευχήθηκε κάθε επιτυχία στο συνέδριο. Στη



Πανοραμική άποψη της πόλης της Οξφόρδης.

συνέχεια, η Barbara Beeton, που είναι γνωστή από τους αγώνες της για την εξάπλωση του  $\TeX$  και ως παλιά συνεργάτιδα του Knuth, αναφέρθηκε στην ανάγκη ενσωμάτωσης μαθηματικών συμβόλων στο Unicode καθώς και τα προβλήματα που ανακύπτουν από τις ιδιορυθμίες του κάθε συγγραφέα. Στην συνέχεια ο Jonathan Fine μίλησε για τα προβλήματα που ανακύπτουν από την αλληλεπίδραση των διαδικασιών σπασίματος των γραμμών και σελίδων. Η μέρα τελείωσε με το... συνηθισμένο αγγλικό τσάι.

Τις επόμενες μέρες παρουσιάστηκαν αρκετά ενδιαφέροντα πράγματα. Από αυτά αξίζει κανείς να αναφέρει τα εξής: την ομιλία του John Plaice για το  $\Omega 2$ , τις ομιλίες σχετικά με το pdf $\TeX$ , την παρουσίαση του  $\mathcal{N}7\mathcal{D}$  και την παρουσίαση του Passive $\TeX$ . Επειδή βέβαια οι ομιλίες αυτές παρουσίασαν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον θα τις παρουσιάσουμε σε κάποια σχετική έκταση.

Η ομιλία του John Plaice ήταν πολύ διαφωτιστική όσον αφορά την τρέχουσα έκδοση του  $\Omega$ . Είναι βέβαια περιττό να πούμε ότι το  $\Omega$  είναι ένα σύστημα το οποίο ενδιαφέρει κύρια τους μη-αγγλόφωνους  $\TeX$ νίτες. Από αυτά που είπε ο John ξεχώρισα τη δυνατότητα να καλεί κανείς εξωτερικά προγράμματα σε Perl τα οποία δίνουν επιπρόσθετη λειτουργικότητα στο σύστημα. Βέβαια κατά την προσωπική μου άποψη αυτό αποτελεί και ένα μειονέκτημα του συστήματος, αφού έτσι τα αρχεία μας μπορούν να γίνουν λιγότερο portable. Δυστυχώς όμως αυτό που είναι λυπηρό είναι το γεγονός ότι το σύστημα δεν έχει ακόμη την κατάλληλη

τεκμηρίωση και έτσι πολλά πράγματα μοιάζουν σχεδόν αποκρυφιστικά. Εύχομαι, πολύ σύντομα να αλλάξει αυτή η κατάσταση ώστε το  $\Omega$  να πάρει την θέση που του αξίζει.

Για το pdfTeX έχει γράψει αρκετά πράγματα ο φίλος Γιάννης Δημάκος και έτσι πιστεύω οι περισσότεροι αναγνώστες είναι εξοικιωμένοι με την λειτουργικότητα του συστήματος. Ο Hans Hagen ήταν ο κύριος ομιλητής, αν και ο Hàn Thế Thành είναι αυτός που αρχικά δημιούργησε το σύστημα. Φυσικά μίλησε και αυτός, αλλά αυτό δεν αλλάζει τίποτα.

Ο Phil Taylor και Karel Skoupy μιλήσαν για το  $\mathcal{N}\mathcal{T}\mathcal{S}$  και την ιστορία του. Για τους μη γνωρίζοντες αναφέρω ότι το  $\mathcal{N}\mathcal{T}\mathcal{S}$  είναι μια προσπάθεια να ξαναγραφτεί το TeX σε μία σύγχρονη γλώσσα προγραμματισμού ώστε να αυτό να πάψει να είναι μονολιθικό. Το σύστημα υλοποιήθηκε στην γλώσσα προγραμματισμού Java, αλλά προς το παρόν είναι εξαιρετικά αργό. Φυσικά με την προοπτική της παραπέρα αύξησης της ταχύτητας της γλώσσας αλλά και του γεγονότος ότι σύντομα θα υπάρχουν μηχανές Java, αυτό δεν φαίνεται να είναι μεγάλο πρόβλημα.

Ακούγοντας όλες αυτές τις ομιλίες κανείς αποκομίζει αμέσως την εντύπωση ότι αυτή τη στιγμή υπάρχουν τρεις ομάδες που εργάζονται σε εντελώς διαφορετικά προγράμματα (ελληνιστί: projects). Αυτό πραγματικά είναι μια εντελώς λυπηρή διαπίστωση. Μιας και η Java κατανοεί το Unicode, θα μπορούσε κανείς να πει ότι είναι δυνατό τα προγράμματα για το  $\mathcal{N}\mathcal{T}\mathcal{S}$  και το  $\Omega$  να γίνουν ένα ενιαίο πρόγραμμα. Επιπλέον, επειδή είναι φανερή πλέον η δύναμη του PDF, θα μπορούσε κάλλιστα να ενσωματωθεί η δυνατότητα παραγωγής αρχείων PDF από το πρώτο ενιαίο πρόγραμμα, ώστε τελικά να υπάρχει μόνο ένα πρόγραμμα στο οποίο θα δουλέψουμε όλοι μας ώστε να βγει τελικά ένα πραγματικά άψογο open source σύστημα στοιχειοθεσίας για τον αιώνα που έρχεται. Αλλά φαίνεται ότι ο καθένας θέλει τη δόξα για τον εαυτό του...

Ο Sebastian Rahtz είναι ένας εξαιρετικός TeXνίτης που τελευταία έχει πάθος με την γλώσσα επισήμανσης XML. Για τον λόγο αυτό, σε συνεργασία με τον γνωστό μας Michel Goossens, προχώρησαν στη δημιουργία του πακέτου PassiveTeX. Το σύστημα αυτό ουσιαστικά αντικαθιστά το jadetex<sup>1</sup> του Sebastian Rahtz και επιτρέπει την συνεργασία του TeX με την XML.

Μερικές ακόμη αξιόλογες ομιλίες αφορούσαν το AsTeX, ενός διαμέσου (interface) για λειτουργικά συστήματα της Microsoft, τον τρόπο δημιουργίας ενός μεταγλωτιστή της Pascal γραμμένο εξ' ολοκλήρου σε TeX και τέλος τη δημιουργία μιας γραμματοσειράς και ενός πακέτου για τη στοιχειοθεσία προβλημάτων σκάκι.

Εκτός βέβαια από τις διαλέξεις είχα την ευκαιρία να συνατηθώ και να συνομιλήσω με μερικούς TeXνίτες των οποίων η δουλειά σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με

<sup>1</sup> Βλέπε: Α. Συρόπουλος, *Τὸ Εὔτυπον*, νο. 4, σελ. 63–70.



Ο συγγραφέας του άρθρου με τον συνεργάτη του Dick Nickalls στην αυλή του Wadham College.

πράγματα που μας ενδιαφέρουν. Έτσι αντάλλαξα κάποιες απόψεις με τον Johannes Braams, τον άνθρωπο που έφτιαξε το πακέτο babel, τον Nelson Beebe, τον άνθρωπο που κρατάει ένα αρχείο με όλες σχεδόν τις βιβλιογραφικές αναφορές που σχετίζονται με την επιστήμη των ηλεκτρονικών υπολογιστών, την Mimi Jett και φυσικά με τον John Plaice.

Εκτός όμως από διαλέξεις το συνέδριο είχε και ορισμένα... happenings. Μια μέρα πριν από το τέλος του συνεδρίου, βρεθήκαμε στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Οξφόρδης, όπου μεταξύ σκελετών δυνοσαύρων, συζητούσαμε για το κοινό μας πάθος. Ελπίζω η συγκέντρωση αυτή στο συγκεκριμένο μέρος να μην ήταν... συμπτωματική! Αμέσως μετά ακολούθησε το επίσημο δείπνο, στο hall του Wadham College, στο χώρο δηλαδή που γινόταν το συνέδριο. Εκεί κλήθηκαν να μιλήσουν ένας σύνεδρος ανά γεωγραφική ήπειρο. Αυτός που έδωσε ιδιαίτερο τόνο στη βραδιά ήταν ο εκπρόσωπος της Ασίας, ένας Ιρανός που κατοικεί στην Αγγλία εδώ και τριάντα χρόνια. Παραπονέθηκε ότι εδώ και πολλά χρόνια προσπαθεί να αποκτήσει πραγματικά αγγλική προφορά και τώρα είναι ο εκπρόσωπος της Ασίας! Όμως το ανέκδοτο που μας είπε ήταν απλά καταπληκτικό! Το ίδιο περίπου έγινε και με τον John Plaice ο οποίος σύμφωνα με τα λόγια του Phil Taylor μιλάει αγγλικά με γαλλική προφορά και γαλλικά με αγγλική προφορά (για τους μη γνωρίζοντες, σημειώνουμε ότι ο John είναι Καναδός). Ο John λοιπόν εκπροσώπησε την Ωκεανία, λόγω του ότι απλά εργάζεται στην Αυστραλία. Δύο

ακόμη ατάκες προκάλεσαν το γέλιο του κόσμου. Η πρώτη αφορά τον Phil Taylor, τον οικοδεσπότη μας. Έτσι, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, το ότι επιλέχθηκε για οικοδεσπότης δεν οφείλονταν στο ότι κατέχει μια ιδιαίτερη θέση στον χώρο ή επειδή παντρεύτηκε πρόσφατα, αλλά απλά επειδή έχει τη... δυνατότερη φωνή! Σε κάποιο σημείο ο Sebastian Rahtz τιμήθηκε για την προσφορά του και ο Phil Taylor αναφερόμενος στην οικογένεια του Sebastian είπε ότι του αρέσει να τους πηγαίνει στα νεκροταφεία για εκδρομή! Εκείνος, στην αντιφώνησή του, είπε, μεταξύ άλλων, ότι αυτό δεν το θέλει αυτός, αλλά απλά αρέσει στα παιδιά του να παίζουν στα νεκροταφεία!<sup>2</sup>

Ως γενική κριτική μπορώ να πω ότι το συνέδριο ήταν ένα πραγματικά επιτυχημένο γεγονός. Αυτό άλλωστε το μαρτυρά και η ποιότητα των πρακτικών, τα οποία θα εμφανιστούν σε προσεχές τεύχος του *TUGboat*. Με αυτή την αφορμή σας προτείνω ανεπιφύλακτα αν σας δωθεί η ευκαιρία να παρακολουθήσετε τις εργασίες του επόμενου συνεδρίου το οποίο θα πραγματοποιηθεί από τις 12 ως τις 15 Αυγούστου του 2001 στο Newark της πολιτείας του Delaware των Η.Π.Α. Ίσως θα ήταν μια καλή ευκαιρία να σκεφτούμε μήπως μπορούμε εμείς να διοργανώσουμε το συνέδριο του 2002 εδώ στην πόλη της Ξάνθης.

---

<sup>2</sup> Συνήθως δεν πιστεύω στις συμπτώσεις, αλλά την ημέρα που έγραφα τις παραπάνω γραμμές (2 Σεπτεμβρίου 2000), ο αδερφός μου είχε ένα τρομερό ατύχημα που τελικά του στέρησε την ζωή και τον οδήγησε στα... νεκροταφεία.